

PRINCIPII GENERALE ALE POLITICII INDUSTRIALE A UE

Obiectivul politicii industriale a UE este creșterea competitivității industriei europene pentru ca aceasta să își poată menține rolul de forță motrice a creșterii durabile și a ocupării forței de muncă în Europa. Au fost adoptate diverse strategii pentru asigurarea unor condiții-cadru mai bune pentru industria UE, cele mai recente fiind descrise în comunicarea intitulată „Pentru o renaștere industrială europeană” din ianuarie 2014.

TEMEI JURIDIC

Articolul 173 din TFUE

OBIECTIVE

Politica industrială are caracter orizontal și vizează asigurarea unor condiții-cadru favorabile competitivității industriale. Ea este, de asemenea, bine integrată în alte politici ale UE în diferite domenii: comerț, piața internă, cercetare și inovare, ocuparea forței de muncă, protecția mediului și sănătatea publică. Politica industrială a UE vizează îndeosebi: (1) „să accelereze adaptarea industriei la schimbările structurale”; (2) „să încurajeze un mediu favorabil inițiativei și dezvoltării întreprinderilor din întreaga Uniune și, în special, a întreprinderilor mici și mijlocii”; (3) „să încurajeze un mediu propice cooperării dintre întreprinderi”; și (4) „să favorizeze o exploatare mai bună a potențialului industrial al politicilor de inovare, cercetare și dezvoltare tehnologică” (articolul 173 din TFUE).

REALIZĂRI

A. Introducere

Instrumentele politicii industriale a UE, care coincid cu cele ale politicii în domeniul întreprinderilor, vizează crearea condițiilor generale care să le permită antreprenorilor și întreprinderilor să ia inițiative și să exploateze ideile pe care le au și oportunitățile existente. Politica industrială ar trebui să țină seama însă de cerințele și caracteristicile specifice ale fiecărui sector în parte. Rapoartele anuale privind competitivitatea la nivel european examinează punctele forte și punctele slabe ale economiei UE, în general, și ale industriei europene, în particular, și pot sta la baza elaborării unor inițiative în materie de politici transsectoriale sau sectoriale.

B. Către o politică industrială integrată

În timp ce în anii 1980 și 1990 instituțiile UE s-au concentrat în principal pe crearea unei piețe unice, instituirea uniunii economice și monetare și extinderea UE au atras atenția asupra politicii industriale. În iulie 2005, pentru prima dată, o comunicare a Comisiei intitulată „Punerea în aplicare a programului comunitar de la Lisabona: un cadru politic de consolidare a producției UE - spre o abordare mai integrată a politicii industriale” ([COM\(2005\)0474](#)) a stabilit o abordare integrată a politicii industriale pe baza unui program de lucru concret ce prevede inițiative transsectoriale și sectoriale.

Comunicarea Comisiei din 2008 intitulată „Planul de acțiune privind consumul și producția durabile și politica industrială durabilă” ([COM\(2008\)0397](#)) a urmărit elaborarea unui pachet integrat de măsuri în vederea promovării consumului și producției durabile, îmbunătățind, în același timp, competitivitatea economiei europene. Pentru a realiza acest „cerc virtuos”, planul de acțiune a propus utilizarea mai multor instrumente de politică. De exemplu, cererile consumatorilor trebuie canalizate către un consum mai durabil prin intermediul unui cadru de etichetare simplificat.

Pentru a răspunde provocărilor legate de asigurarea aprovizionării durabile cu materii prime neenergetice a economiei UE, Comisia a prezentat „Inițiativa privind materiile prime” ([COM\(2008\) 0699](#)), al cărei scop este asigurarea unor condiții echitabile în ceea ce privește accesul la resurse în țări terțe, condiții-cadru mai bune pentru extragerea materiilor prime pe teritoriul UE și reducerea consumului de materii prime prin creșterea eficienței resurselor și promovarea reciclării. O comunicare ulterioară a Comisiei ([COM\(2011\) 0021](#)) propune consolidarea punerii în aplicare a acestei inițiative.

În comunicarea sa intitulată „Pregătiri pentru viitorul nostru: dezvoltarea unei strategii comune pentru tehnologiile generice esențiale în UE” ([COM\(2009\)0512](#)), Comisia a declarat că UE va promova utilizarea tehnologiilor generice esențiale în actualul său cadru de politică și a sugerat, de asemenea, înființarea unui grup de experți la nivel înalt responsabil de elaborarea unei strategii comune pe termen mai lung. În raportul său final, grupul de experți la nivel înalt a propus 11 recomandări de politică pentru elaborarea și utilizarea tehnologiilor generice esențiale în Europa.

C. Strategia Europa 2020 și „O politică industrială adaptată erei globalizării”

În martie 2010, Strategia de la Lisabona a fost înlocuită cu Strategia Europa 2020 („EUROPA 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii” - [COM\(2010\)2020](#)). Noua strategie propune șapte inițiative emblematice. Patru dintre ele sunt deosebit de importante pentru creșterea competitivității industriei UE: „O Uniune a inovării” ([COM\(2010\)0546](#)), „O Agendă digitală pentru Europa” ([COM\(2010\)0245](#)), „O politică industrială integrată pentru era globalizării” ([COM\(2010\)0614](#)) și „Noi competențe pentru noi locuri de muncă” ([COM\(2008\)0868](#)). Inițiativa emblematică „O politică industrială integrată adaptată erei globalizării” se concentrează asupra a zece acțiuni pentru promovarea competitivității industriei europene, accentuând aspecte precum dezvoltarea IMM-urilor și aprovizionarea cu materii prime și gestionarea lor.

Comunicarea Comisiei, „Politica industrială: Creșterea competitivității” ([COM\(2011\)0642](#)), adoptată la 14 octombrie 2011, solicită realizarea de reforme

structurale profunde și elaborarea de politici coerente și coordonate în toate statele membre pentru a spori competitivitatea economică și industrială a UE și pentru a sprijini creșterea durabilă pe termen lung. Comunicarea subliniază câteva domenii-cheie unde sunt necesare eforturi mai susținute: schimbări structurale la nivelul economiei, inovativitatea industriilor, sustenabilitatea și utilizarea eficientă a resurselor, mediul economic, piața unică și IMM-urile.

La 10 octombrie 2012, Comisia a prezentat o comunicare ([COM\(2012\)0582](#)), intitulată „O industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei - Actualizare a comunicării privind politica industrială”, care vizează sprijinirea investițiilor în inovare și se concentrează asupra a șase domenii prioritare, cu înalt potențial (tehnologiile avansate de producție pentru producția ecologică, tehnologiile generice esențiale, bioprodusele, politica sustenabilă în domeniul industrial, al construcțiilor și al materiilor prime, vehiculele și ambarcațiunile ecologice și rețelele inteligente). Comunicarea în cauză subliniază că este necesară îmbunătățirea condițiilor de piață, a accesului la finanțare, la capital, la resurse umane și competențe, ca mijloace de a promova competitivitatea industriei.

În ianuarie 2014, Comisia a prezentat comunicarea intitulată „Pentru o renaștere industrială europeană” ([COM\(2014\)0014](#)). Această comunicare se concentrează asupra inversării declinului industrial și asupra atingerii obiectivului de 20 % din PIB pentru activitățile de producție până în 2020. Comisia afirmă că, pentru a atrage noi investiții și a crea un mediu de afaceri mai bun, UE are nevoie de politici mai coerente în ceea ce privește piața internă, inclusiv pentru infrastructuri precum rețelele de energie, transport și informatice, precum și pentru bunuri și servicii. Mai este menționată, de asemenea, importanța unei cooperări sporite în domenii precum administrația publică de calitate, comerțul, cercetarea și materiile prime.

Această politică a fost completată în 2016 prin comunicarea intitulată „Digitalizarea industriei europene – Valorificarea deplină a pieței unice digitale” ([COM\(2016\) 0180](#)), care vizează transformarea digitală și abordează provocările aferente acestora, precum cele legate de finanțare, standardizarea TIC, volumele mari de date și competențe. În plus, Inițiativa privind întreprinderile nou-înființate și extinderea acestora ([COM\(2016\) 0733](#)), lansată în 2016, are drept obiectiv să le ofere numeroșilor antreprenori inovatori din Europa toate oportunitățile posibile pentru a construi întreprinderi de prim-plan la nivel mondial.

D. Programe de sprijin ale UE

Un număr mare de politici, programe și inițiative care acoperă o gamă largă de domenii contribuie în prezent la politica industrială a UE. Printre inițiativele care beneficiază de un pachet bugetar se numără (în ordinea importanței): politica de coeziune, Orizont 2020, Mecanismul pentru interconectarea Europei și Programul UE pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME), al căror buget colectiv se ridică la puțin sub 200 de miliarde EUR. În plus, Planul de investiții pentru Europa și Fondul european pentru investiții strategice (FEIS) vizează mobilizarea a cel puțin 500 de miliarde EUR în investiții private și publice până în 2020. Două dintre prioritățile recurente în cadrul acestor programe și inițiative sunt IMM-urile și inovarea.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Schimbările aduse la Maastricht Tratatului CE vizează, pentru prima dată, chestiunea politicii industriale – o realizare ce poate fi atribuită inițiativelor Parlamentului, care au contribuit la stimularea reorganizării sectorului siderurgic și au condus la o politică industrială mai dinamică. De atunci, Parlamentul European a adoptat numeroase rezoluții care au continuat să consolideze politica industrială a UE. Unele dintre cele mai recente sunt următoarele:

- Rezoluția din 16 iunie 2010 referitoare la Strategia Europa 2020^[1], în care Parlamentul și-a exprimat sprijinul ferm pentru politica industrială, propunând crearea unui mediu propice menținerii și dezvoltării unei baze industriale solide, competitive și diversificate în Europa. De asemenea, rezoluția subliniază că Strategia Europa 2020 ar trebui să prezinte costurile și beneficiile trecerii la o economie durabilă și eficientă din punct de vedere energetic;
- Rezoluția din 9 martie 2011 referitoare la o politică industrială pentru era globalizării^[2], care subliniază importanța unei viziuni mai cuprinzătoare privind industria europeană în 2020, întrucât caracterul previzibil și stabilitatea pe termen lung a actelor normative sunt considerate esențiale pentru atragerea investițiilor. În special, Parlamentul îndeamnă Comisia să acorde o importanță mai mare inovării, competitivității și durabilității industriale și să elaboreze o strategie industrială a UE ambițioasă, ecoeficientă și ecologică.
- Rezoluția din 26 octombrie 2011 referitoare la agenda pentru noi competențe și locuri de muncă^[3], care subliniază importanța unei cooperări mai strânse între institutele de cercetare și industrie și a încurajării și sprijinirii investițiilor întreprinderilor industriale în cercetare și dezvoltare. Parlamentul European a solicitat mai multe investiții în educație, cercetare și inovare, promovarea unor centre de excelență și a mobilității tinerilor, precum și sprijinirea dezvoltării unor condiții propice stimulării creșterii întreprinderilor inovatoare.
- Rezoluția din 19 ianuarie 2012 referitoare la o strategie spațială a Uniunii Europene în serviciul cetățeanului^[4], care subliniază importanța unei strategii pentru cercetare și inovare în domeniul politicii spațiale, care ar asigura progresul tehnologic, dezvoltarea industrială și competitivitatea Uniunii, conducând la crearea de locuri de muncă în UE;
- Rezoluția din 15 ianuarie 2014 referitoare la reindustrializarea Europei în vederea promovării competitivității și a durabilității^[5], care evaluează situația industriei europene și propune o serie de măsuri pentru abordarea provocărilor existente. Această rezoluție a sprijinit o renaștere a industriei pentru o Europă durabilă în vederea susținerii inovării pentru o nouă revoluție industrială.

[1]JO C 236 E, 12.8.2011, p. 57.

[2]JO C 199 E, 7.7.2012, p. 131.

[3]JO C 131E, 8.5.2013, p. 87.

[4]JO C 227E, 6.8.2013, p. 16.

[5]JO C 482, 23.12.2016, p. 89.

- Rezoluția din 4 februarie 2014 referitoare la planul de acțiune pentru o industrie siderurgică competitivă și durabilă în Europa^[6], care subliniază locul important pe care îl ocupă industria siderurgică în lanțuri valorice industriale precum cel al industriei automobilelor și al industriei construcțiilor, dar și cel al ingineriei mecanice și electrice. De asemenea, rezoluția a solicitat menținerea unei producții siderurgice europene competitive care să asigure creșterea economică și locuri de muncă în Europa.
- Rezoluția din 9 iunie 2016 referitoare la competitivitatea industriei europene de echipament feroviar^[7], care vizează menținerea competitivității și a poziției de lider la nivel mondial a industriei europene de echipament feroviar.

Frédéric Gouardères
05/2019

[6]JO C 93, 24.3.2017, p. 59.

[7]Texte adoptate, [P8_TA\(2016\)0280](#).

